

Kabirler ve Ziyaret Adabı

MERHUM Ömer Nasuhi Bilmen hocaefendinin "Büyük İslâm İlmihali" adlı kitabının cenazelerle ilgili bölümünden aldığım bazı paragraflar:

1. Kabirleri haftada bir gün, bilhassa cuma ve cumartesi günleri gidip ziyaret etmek erkekler için menduptur. Salih zatların kabirleri teberrük (bereketlenmek) için ziyaret edilir. Veleve ki, uzak bir yerde bulunmuş olsun, bu hususta yolculuk yapmak menduptur. Yaşlı kadınlar da ibret almak, bereketlenmek için kabirleri ziyaret edebilirler. Bunda bir beis (sakınca) yoktur. Bir fitne korkusu olursa caiz olmaz.

2. Kabri ziyaret eden kişi ayakta kıbleye karşı veya ölünün yüzüne karşı durarak dua etmeli, şu mealdeki duayı okumalıdır: "Essalamü aleyküm... Ey mü'minler yurdunun sâkinleri. Bizler de inşaallah sizlere kavuşacağız. Allahü Teâlâ'dan bizim ve sizin için afiyet, ahiretle ilgili korkulardan korunma ve selamet dilerim." Resulullah Efendimiz (Salat ve selam olsun ona) Baki' kabristanını ziyaret ettiğinde böyle selam verirlerdi.

3. (Kabrin yanında) Kur'ân okuyacak kimsenin, mezarın kenarına oturmasında -muhtar olan kavle göre- kerahet yoktur. Oturup Yâsîn suresini okumak pek sevaptır. Bu yüzden Allahü Teâlâ'nın ölülerimize kolaylık vereceği, okuyana da ölüler sayısınca hasenat (sevap) ihsan buyuracağı İmamı Ali'den ve Hazret-i Enes'ten (radiyallahu anhüma) rivayet olunmuştur.

4. Kabirlerin üzerinde oda veya kubbe gibi şeylerin yapılması veya yazı yazılması İmamı Ebu Yusuf'a göre tahrimen (harama yakın) mekruhtur.

5. Âmmeye (Müslüman topluma) vakf edilmiş olan veya ölülerini defn için terk edilip kimseye ait bulunmayan bir kabristanda kabirler üzerine bina yapıp başkalarının definlerine yarayacak yerleri işgal etmek haramdır.

6. Mamafih ulemadan, sülahadan, sâdattan bulunan zatların kabirlerinin kaybolmaması için yanlarına taş konulmasında ve isimlerinin yazılmasında bir beis yoktur.

7. Sair ölenlerin de eserlerinin kaybolmaması, mezellete duçar olmamaları için başları ucuna birer taş dikip isimlerinin yazılmasında bir beis görmeyenler vardır. Her hâl ü kârda bu taşlara

âyet-i kerime yazılmamalıdır. Daha sonra taşların kırılarak yerlere düşmesi mümkündür.

8. Mâlikîlere göre kabir üzerine Kur'ân yazılması haramdır. Ölünün adıyla ölüm tarihinin yazılması da mekruhtur. Şafiîlere göre bunlara yazı yazmak mutlak olarak (kesinlikle) mekruhtur. Meğer ki, bir âlimin, bir sâlihın kabri olsun. Bu takdirde adını ve kendisini temyiz edecek vasfını yazmak menduptur. Hanbelîlere göre de kitabet (Kabir taşına yazı yazmak) tafsile tâbi olmaksızın mekruhtur.

9. Bir şahsı öldüğü ev içinde bir yere defn etmek mekruhtur. Çünkü böyle bir defin, Peygamberlere (aleyhimüsselam) mahsustur.

10. Kabirleri ve kabristanları güzelce korumak, temiz tutmak, ağaçlar ile süslemek, yaşayanlar için bir vazifedir.

11. Bir kabristan ne kadar eski ve tarihî olursa olsun ve kendisine artık ölü defn edilmese bile yine kabristan olarak korunmalıdır. Böyle bir kabristanı satıp veya üzerine herhangi bir müessese vücuda getirip içinde bulunan ölülerin kemiklerini, topraklarını başka bir mezarlığa nakl etmek caiz görülmemektedir.

12. Ölülerin hakları da dirilerin hakları kadar, belki ondan daha ziyade mahfuzdur (korunmuştur). Bu haklara riayet edilmesi insaniyet için bir vazifedir. Atalarının ve dedelerinin hukukuna riayet etmeyen bir nesil, kendi evlat ve torunlarından ne yüzle riayet bekleyebilir.

13. Kabirlerin yanında uyumak, çevrelerini kirletmek, yaş otlarını yolmak, ağaçlarını koparmak mekruhtur. Kabristandaki otlar ve ağaçlar yaş bulundukça bir tür hayata (cana) sahip demektir. Bunlar hal lisaniyla (kendi dilleriyle) Hak Teâla'yı tesbih ederler. Bu vesile ile orada yatan iman sahibi ölülerin rahmet-i ilahiyeye nail olacakları umulur.

14. Kabirlerin üzerine birkaç parça gül, reyhan gibi yaş çiçekler konulabilir. Fakat bu konuda israf edilmemesi, solup gidecek çiçeklere beyhude yere bir çok paralar verilmesi doğru görülmez. Özellikle başka milletleri (başka din mensuplarını) taklid niyetiyle olursa asla caiz olmaz.

(Büyük İslâm İlmihali, 1957 baskısı. S. 342, 343, 344, 345. Lisanında biraz sadeleştirme yaptım.)

Ehl-i Sünnet imamları, fukahası, uleması ile Vehhabîler arasında kabirler, kabir ziyareti, salih ve veli zatların mezarları konusunda ihtilaf vardır.

Bir Ehl-i Sünnet Müslümanı, bu konuda sadece ve sadece Ehl-i Sünnet ulemasına ve fukahasına tâbi olabilir.

Vehhabîler, küfür ve şirkle suçlamak hususunda çok aşırıya kaçıyor. Onların dediklerini ölçü olarak kabul ederseniz bu dünyada çok az mü'min kalır.

Kur'ân-ı Kerim'de şehidler için "Siz onlara öldürler demeyiniz..." buyruluyor.

Peygamberler, elbette şehidlerden, derece ve makam itibarıyla daha yüksektir.

Bedir savaşı bittikten sonra, Resul-i Ekrem Efendimiz müşriklerin ve kafirlerin ölümlerini toplatıp bir çukurluğa attırmış ve onlara hitaben "Şimdi anladınız mı?" mealinde bir konuşma yapmıştı. Hz. Ömer "Ya Resulullah, bunlar öldüler, senin sözlerini işitirler mi?" diye sorunca işitirler cevabını vermişti.

Allah'ın sıfatları, kabirler, kabristanlar, Resulullah Efendimizin selamlanması, kabrinin ziyaret edilmesi gibi konularda Ehl-i Sünnet esas, temel, usûl olarak ne demişse haktır. Üzerinde ittifak edilmemiş, çeşitli görüşler ve ictihadlar ileriye sürülmüş konularda tek bir ictihad üzerinde direktmek genişliğe mani olur.

Bir mü'min Allah'a şirk koştuktan ateşten kaçtığı gibi kaçır. Aslında şu ilaç baş ağrımı geçirdi demek bile hatadır. Çünkü ilahtaki şifayı yaratan Yüce Allah'tır. Ateşin yakması kendinden değil, Allah'ın yak demesinden, yakma fiilini yaratmasındandır. Nitekim Nemrud'un ateşi İbrahim'i yakmamıştı.

Resulullah efendimizi, Ashab-ı kiram efendilerimizi Tâbiîn ve Tebe-i Tâbiîn efendilerimizi, Selef-i Sâlihîn efendilerimizi, Ehl-i Beyt efendilerimizi, mü'minlerin anneleri Ezvac-ı Mutahharatı, eimme i müctehidîni, her asırda yaşamış gerçek ulemayı, velileri, şehidler ziyaret etmekte çok hayırlar vardır.

Büyüklerin kabirlerini ziyaret edenler nice feyizlere, fevzlere, bereketlere nail olurlar.

Yaratamız, Mâbudumuz, İlahımız, Rabbimiz Yüce Allah'ı tesbih ederiz. Onu bütün noksanlıklardan tenzih ederiz. Eşi, ortağı, benzeri yoktur. Zamandan, mekandan, cihetten, cisimden, yaratılmış şeylere benzemekten ve onlara muhtaç olmaktan münezzehtir.

Resulullah Efendimizi, bütün Peygamberleri, bütün sahabeleri, bütün gerçek alimleri, bütün velileri, bütün salihleri ve bütün mü'minleri severiz.

Cenab-ı Hak bizi ayak kaydırıcı aşırılıklardan muhafaza buyursun. Âmin...

NİÇİN TENKİD EDİYORUM?

FİLANCA fırka namazı cemaatle kılıyormuş. Kadınları tesettüre sokuyormuş. Ramazan neharında alenen nakz-ı siyam edenleri cezalandırıyormuş... Öyleyse bunları niçin tenkit ediyormuşuz?..

Cevap: Biz onları namaz kıldıkları, cemaate dikkat ettikleri, oruç tuttukları, tesettüre riayet ettikleri için tenkit etmiyoruz.

Tenkitlerimizin bazısı şunlardır:

1. Allah'ın sıfatları konusunda vahim yanlışlıkları ve bid'atleri vardır.

2. Peygamber Efendimizle (Salat ve selam olsun ona) ilgili yanlış inançları vardır.
3. Efendimizin türbesini yıkmak istiyorlar.
4. Tasavvuf ve tarikat evliyasına evliyaüşşeytan diyorlar.
5. Toplu şekilde zikrullah yapılmasına karşı çıkıyorlar bunu engelliyorlar.
6. Ehl-i Tevhid, Ehl-i Kible nice mü'min ve muvahhid Müslümanlara müşrik ve kafir diyorlar.
7. Edille-i erbaanın dördüncüsü olan kıyas-ı fukahayı sapıklık ve bid'at olarak kabul ediyorlar.
8. Cahillerin ve avamın alimleri taklid etmesine karşı çıkıyorlar.
9. Resulullah efendimizin türbesini yıkamadılar. Onun dışında bütün türbeleri, kabirleri yıkıp düzlediler.

Böyle yüzlerce konuda hatalı, bid'at, yanlış tarafları bulunmaktadır. Bunları tenkit etmek niçin suç olsun?

Namaz kılıyorlar diye vahim hatalarını zımnen kabul mü edelim.

Ehl-i Sünnet ve cemaat uleması şu ana kadar onların aleyhinde binlerce ilmî eser kaleme almıştır.

Onları tenkit etmek bazılarına göre fitne ve fesat çıkartmaktır. Hayır yanılıyorlar. Asıl fitne ve fesat Ehl-i Sünnetin yerine bu fırkayı getirmek ve geçirmek isteyenlerin yaptığı propagandalardır.